

Kontrolní otázky

1. Povinná minimální míra rezerv představuje 3 %. K jaké změně v množství peněz v oběhu došlo díky přírůstku vkladů o 10 mil. korun?
2. Množství peněz v bankovní soustavě je 500 mld. peněžních jednotek. Díky důvěře obyvatel se zvýší vklady o 20 mld. peněžních jednotek, čímž dojde k celkovému nárůstu množství peněz v bankovní soustavě na 800 mld. peněžních jednotek. Jaká je v tomto období povinná míra rezerv?
3. Graficky znázorněte trh peněz, označte výchozí rovnováhu a zachyťte situaci, kdy se centrální banka rozhodla snížit nominální množství peněz v oběhu.
4. Příčinou pohybu křivky poptávky MD směrem doleva dolů není (ceteris paribus):
 - a. růst reálného důchodu (produktu)
 - b. pokles reálného důchodu (produktu)
 - c. snížení transakční poptávky po penězích ze strany ekonomických subjektů
 - d. nic z uvedeného
5. Rozhodněte o pravdivosti tvrzení.

Ekonomické subjekty při rozhodování o velikosti poptávky po reálných peněžních zůstatcích může ovlivňovat výše úrokové míry. Své rozhodnutí vysvětlete.

Odpovědi

Ad 1

Při výpočtu je nutné si uvědomit, že také bankovní sektor představuje prostředí, kde dochází k multiplikačním efektům. Tuto schopnost mají především právě depozita (vklady), resp. ta jejich část, která není uložena v povinných minimálních rezervách. Tato část bývá nazývána přebytek depozit nad rezervami a značí se obvykle E. Při zvýšení depozit o $\Delta D = 10$ mil. Kč budou z této částky 3 % uložena do rezerv. Tzn., 300 000 Kč bude přírůstek rezerv a 9,7 mil. Kč bude představovat zvýšení přebytku depozit nad rezervami.

$\Delta E = \Delta D \cdot (1 - R) = 10 \cdot (1 - 0,03) = 9,7$ mil. Tuto hodnotu dosadíme do vzorce pro výpočet množství peněz v oběhu generovaných bankovním sektorem. Změna množství peněz bude rovna: $\Delta M = \frac{\Delta E}{R} = \frac{9,7}{0,03} = + 323,33$ mil. Kč. Množství peněz v oběhu se zvýšilo o 323,33 mil. Kč.

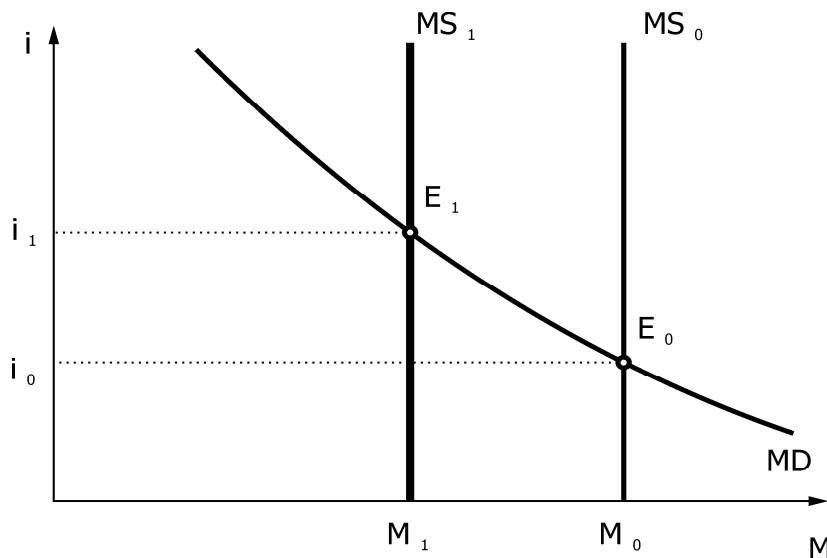
Ad 2

Zvýšení běžných vkladů o $\Delta D = + 20$ mld. vedlo k nárůstu množství peněz v bankovním sektoru o $\Delta M = 800 - 500 = + 300$ mld. Obě hodnoty dosadíme do vztahu:

$\Delta M = \Delta D \cdot \frac{(1-R)}{R}$ a získáme tak: $300 = 20 \cdot \frac{(1-R)}{R}$. Celou rovnici vynásobíme R: $300 \cdot R = 20 - 20 \cdot R$ a dopočítáme: $320 \cdot R = 20$, tedy $R = 6,25 \%$. V daném období byla povinná míra rezerv 6,25 %.

Ad 3

Snižování množství peněz v oběhu (monetární restrikce) má opačné účinky: Omezí-li centrální banka množství peněz v oběhu, posouvá se reálná nabídka peněz MS_0 směrem vlevo na MS_1 . Na trhu peněz při původní úrokové sazbě i_0 vzniká převis poptávky po penězích nad nabídkou, což vede k růstu úrokové míry až na úroveň i_1 , kdy je trh peněz opět v rovnováze.

Ad 4

Správná odpověď je a. Poloha křivky poptávky po penězích je závislá na velikosti reálného důchodu. Čím vyšší má ekonomický subjekt reálný důchod, tím více reálných peněžních zůstatků potřebuje k financování svých výdajů. Proto růst reálného důchodu není příčinou snížení MD , nýbrž růstu poptávky po reálných peněžních zůstatcích.

Ad 5

Tvrzení je **pravdivé**.

Je-li úroková míra nízká nejsou ekonomické subjekty (domácnosti) stimulovány k vytváření úspor, neboť z nich realizují nízký úrok. Preferují držení hotovosti, neboli preferují držbu většího množství peněžních zůstatků.